

2022 වර්ෂයේ අහිමි වූ කාලය සඳහා ප්‍රතිසාධන සැලැස්ම (Recovery Plan for Learning Loss - 2022)

- 9 ශේෂීය

(9 ශේෂීයේ පළමු වාරයේ කාලවිශේද 39ක් සඳහා ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය පවත්වාගෙන යාමට මෙම සැලැස්ම සකස් කර ඇත.)

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	ඉගෙනුම් පල	විෂය අන්තර්ගතය	ඉරු මාර්ගෝපදේශයේ ක්‍රියාකාරකම් අංකය	පෙළ පොත් පාඨමේ අංකය සහ නම	කාලවිශේද ගණන
9 ශේෂීය පළමු වන වාරයෙන් තොරා ගත් ඉගෙනුම් පල සහ පාඨම්						
1.0 ජෙව් පද්ධතිවල එලදිනාව ඉහළ නැංවීම	1.1 ක්ෂේද ජීවීන්ගේ වැදගත්කම ගවේෂණය කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> • ක්ෂේද ජීවීන් බැක්ටීරියා, දිලිර, පොටොසෝවා සහ ඇල්ගි ලෙස නිදසුන් සහිත ව කාණ්ඩ කරයි. • වෙටරසවල ක්‍රියාකාරිත්වය අනුව ජීවී අංක අතරමැද ලක්ෂණ සහිත කාණ්ඩයක් ලෙස වෙටරස හඳුනා ගනියි. • වෙටරස සංඛ්‍යා සෙල තුළ පමණක් ගුණනය වන බවත් සෙසලිය සංවිධානයක් තොමැති බවත් නිරික්ෂණය මගින් පැහැදිලි කරයි. • ක්ෂේද් ජීවීන් කාණ්ඩ තුළ ඒක සෙසලික හා බහු සෙසලික ක්ෂේද ජීවීන් ද සිටින බව ප්‍රකාශ කරයි. • ආන්තික, පරිසර තත්ව යටතේ ද ක්ෂේද ජීවීන්ට ජීවත්වය හැකි බව ප්‍රකාශ කරයි. • ක්ෂේද ජීවීන් වැශේන සුවිශේෂී උපස්ථිර ලෙස මස්, මාල, පලතුරු, මිනිසාගේ සම, මුදය ආහාර මාර්ගය, ප්‍රජනක අවයව සහ පස ලෙස නම් කරයි. • තොරාගත් උපස්ථිර කිහිපයක ක්ෂේද් ජීවීන් • වර්ධනය ගුරු ආදර්ශන මගින් තිරික්ෂණය කරයි 	<ul style="list-style-type: none"> • ක්ෂේද ජීවීන් • බැක්ටීරියා • දිලිර • පොටොසෝවා • ඇල්ගි • වෙටරස 	පිටු අංකය 2	1 ක්ෂේද ජීවීන්ගේ හාවිත	12

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	ඉගෙනුම් පල	විෂය අන්තර්ගතය	ඉරු මාර්ගෝපදේශයේ ක්‍රියාකාරකම් අංකය	පෙළ පොන් පාඩමේ අංකය සහ නාම	කාලීන ජේද ගණනා	
		<ul style="list-style-type: none"> අංරුමික ප්‍රතිලාභ සහ පරෝධීය කටයුතු සඳහා විවිධ ක්ෂේත්‍ර ජීවීන් හා වින ආකාරය පිළිබඳ ව විස්තර කරයි. (කෘෂිකරුමය, මෙවදා විද්‍යාව, කර්මාන්තය.) පරිසර සංරක්ෂණ කටයුතුවල දී (සාගර මත විසිනී යන තොල් වියෝජනය, බැර ලේඛන අවශ්‍යාත්‍යාය, ජ්ලාස්ටික් ප්‍රතිවකීකරණය) ක්ෂේත්‍ර ජීවීන් යොදා ගන්නා බව සඳහන් කරයි. රෝග ඇතිවීම, ආහාර නරක් වීම, තෙත්ව රසායනික අවශ්‍යාත්‍යාය නොදා ගැනීම අහිතකර බලපෑම් ලෙස ප්‍රකාශ කරයි. ආහාර නිෂ්පාදන කියාවලියේ දී ක්ෂේත්‍ර ජීවීන් යොදා ගන්නා අවස්ථාවක් ආදර්ශනය කරයි. ඒදිනෙදා ජීවීතයේ දී කටයුතු පහසු කර ගැනීම සඳහා ක්ෂේත්‍ර ජීවීන් හා වින කළ හැකි බව පිළිගනියි. ක්ෂේත්‍ර ජීවීන්ගේ තොර ව අනෙකත් ජීවීන්ගේ පැවැත්මක් නොමැති බව පිළිගනියි. 					
	1.2 සංවේද ඉන්දිය ලෙස ඇස හා කන පිළිබඳ ව විමර්ශනය කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> මිනිස් ඇසෙහි මූලික ව්‍යුහය ආකෘති හෝ රුප සටහන් ඇසුරින් විස්තර කරයි. මිනිසාගේ ද්විනේත්‍රික දාෂ්ටීය හා ත්‍රිමාණ දාෂ්ටීයේ වැදගත්කම සරල ක්‍රියාකාරකම් ඇසුරින් පැහැදිලි කරයි. ඇසෙහි දාෂ්ටී විකානය මත ප්‍රතිච්‍රිතයක් ඇති වන ආකාර රුප සටහන් ඇසුරින් විස්තර කරයි. දුරදාෂ්ටීකත්වය හා අවිදුර දාෂ්ටීකත්වය අක්ෂී දෝෂ ලෙස ප්‍රකාශ කරයි ඇසේ සුදු හා ග්ල්කොමාව වර්තමානයේ බහුල අක්ෂී රෝග බව ප්‍රකාශ කරයි. 	<ul style="list-style-type: none"> ඇස ව්‍යුහය ක්‍රියාකාරකත්වය අක්ෂී දෝෂ, ආබාධ හා පිළියම් කන ව්‍යුහය ක්‍රියාකාරකත්වය කනෙහි ආබාධ 	පිටු අංකය 4 හා 5	02 ඇස හා කන	06	

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	ඉගෙනුම් පල	විෂය අන්තර්ගතය	ඉරු මාර්ගෝපදේශයේ ස්ථියාකාරකම් අංකය	පෙළ පොන් පාඩමේ අංකය සහ නාම	කාලීන ජේද ගණන
		<ul style="list-style-type: none"> අැසේ ආබාධ වළක්වා ගැනීමට, පෙර ආරක්ෂණ කුම අනුගමනය කළ යුතු බව පිළිගනියි. අැස ආරක්ෂාකර ගත යුතු වැදගත් ඉන්දියක් බව පිළිගනියි. මිනිස් කනෙහි මූලික ව්‍යුහය ආකෘති හෝ රුප සටහන් අසුරින් විස්තර කරයි. කනෙහි ප්‍රධාන කානු ලෙස ගුවන් සංවේදනය ලබා ගැනීම සහ සිරුරේ සමතුලීතතාව රුකු ගැනීම බව ප්‍රකාශ කරයි. ගුවන් සංවේදන සඳහා කනෙහි කොටස් දායක වන ආකාරය කෙටියෙන් සඳහන් කරයි. කනෙහි ප්‍රධාන කානුයට අදාළ ව්‍යුහ ලෙස කරුණු යය සහ අර්ථ ව්‍යුහාකාර නාම නම් කරයි. කනෙහි අබාධවලට කුඩා දෙන අවස්ථා වළක්වා ගැනීමට හැකි බව ප්‍රකාශ කරයි. කනට දරාගත හැකි පරාසයන් පිළිබඳ ව සතිමත් වෙමින් සංවේදී ඉන්දියක් ලෙස එය ආරක්ෂා කර ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය බව පිළිගනියි. අැස සහ කන වැදගත් සංවේදී ඉන්දියන් බවත් එය ආරක්ෂා කරගත යුතු බවත්. එය හාවිත කිරීමේ දී අනෙකුත් ජීවීන්ට සාපේශ්‍ය ව පුළුල් පරසායක් ඇති බවත් අගය කරයි. 				
2.0 ජීවන තත්ත්වය ඉහළ නැංවීමේ අරමුණීන් යුතුව පදාර්ථයේ ගුණ	2.1 පදාර්ථයේ ස්වභාවය හා ගුණ විමර්ශනය කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> පදාර්ථය සංගුද්ධ හා සංගුද්ධ නොවන ද්‍රව්‍ය ලෙස වර්ග කරයි. සංගුද්ධ නොවන ද්‍රව්‍ය මිශ්‍රණ බව ප්‍රකාශ කරයි. සරල ස්ථියාකාරකම් මගින් මිශ්‍රණයක සංස්ටක වෙන් කරයි. 	<ul style="list-style-type: none"> උප්පරමාණුක අංගු පරමාණුක කුමාංකය ස්කන්ධ කුමාංකය සංයෝග අණු 	පිටු අංකය 16 හා 17	3 පදාර්ථයේ ස්වභාවය හා ගුණ	12

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	ඉගෙනුම් පල	විෂය අන්තර්ගතය	ඉරු මාර්ගෝපදේශයේ ස්ථියාකාරකම් අංකය	පෙළ පොන් පාඩමේ අංකය සහ නාම	කාලීන සේදු ගණනා	
හා ඒවායේ අන්තර් ස්ථියා ගවේපණය කරයි		<ul style="list-style-type: none"> • ක්‍රියාකාරකම් ඇසුරින් මිශ්‍රණ සමඟාතීය හා විෂමතාතීය ලෙස හඳුනා ගෙන වර්ග කරයි. • සංඛ්‍යාධ ද්‍රව්‍ය මූල ද්‍රව්‍ය හා සංයෝග ලෙස වර්ග කරයි. • මූලද්‍රව්‍ය හා සංයෝග සඳහා තිදිසුන් දක්වයි. • මූලද්‍රව්‍ය හා සංයෝග අතර වෙනස ප්‍රකාශ කරයි. • ඇතැම් මූලද්‍රව්‍යවල සංකේත ලිතින් නම ඇසුරින් ව්‍යුත්පන්න වී ඇති බව පවසයි (Na, Cu, Pb, Au, Hg, Fe, Ag, H, C, O, N, S, Cl, Al, Mg, Zn, Si, P, Ar, C ප්‍රමාණවත්) • මූලද්‍රව්‍ය තැනුම් ඒකකය පරමාණුව බව ප්‍රකාශ කරයි. • පරමාණුවල උපපරමාණක අංශ ඇති බව ප්‍රකාශ කරයි • ඉලෙක්ට්‍රෝන, ප්‍රෝටෝන හා නියුට්‍රෝන පරමාණුවක ඇති උපපරමාණක අංශ බව ප්‍රකාශ කරයි. • ඉලෙක්ට්‍රෝන, ප්‍රෝටෝන හා නියුට්‍රෝනවල සාපේක්ෂ ස්කන්ද්‍ර ප්‍රකාශ කරයි. • ඉලෙක්ට්‍රෝන, ප්‍රෝටෝන හා නියුට්‍රෝනවල සාපේක්ෂ ආරෝපණය ප්‍රකාශ කරයි. • පරමාණුවක න්‍යුම්බියේ ඇති ප්‍රෝටෝන ගණන පරමාණුක ක්‍රමාංකය ලෙස හඳුන්වයි. • පරමාණුක ක්‍රමාංකය යම් මූලද්‍රව්‍යයකට අනනු වූ ලක්ෂණයක් බව නිදිසුන් සහිතව පැහැදිලි කරයි. • උදාසීන පරමාණුවක ප්‍රෝටෝන සංඛ්‍යාව ඉලෙක්ට්‍රෝන සංඛ්‍යාවට ජමාන බව ප්‍රකාශ කරයි. 	<ul style="list-style-type: none"> • මිශ්‍රණ • සමඟාතීය • විෂමතාතීය 				

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	ඉගෙනුම් පල	විෂය අන්තර්ගතය	ඉරු මාර්ගෝපදේශයේ ස්ථියාකාරකම් අංකය	පෙළ පොන් පාඩමේ අංකය සහ නාම	කාලීන ජ්‍යෙෂ්ඨ ගණනා
		<ul style="list-style-type: none"> • න්‍යාශ්චීයේ ඇති ප්‍රෝටෝන සංඛ්‍යාවෙන් නියුටෝන සංඛ්‍යාවේ එකතුව ස්කන්ධ කුමාංකය ලෙස හඳුන්වයි. • මූලුවා දෙකක් හෝ කිහිපයක් රසායනික ව සම්බන්ධවීමෙන් සංයෝග සැදෙන බව ප්‍රකාශ කරයි. • සංයෝගයක ගුණ එහි සංසටක මූලුවාවල ගුණවලට වෙනස් බව ප්‍රකාශ කරයි. • එක ම මූලුවා කුලකයෙන් යුත් විවිධ සංයෝග ඇති බවට තිබුණ් දක්වයි. • ඇතැම් සංයෝගවල තැනුම් එකකය අණුව බව ප්‍රකාශ කරයි • පදාර්ථය සරල බවේ සිට සංකීරණ බව දක්වා යම් අනුපිළිවෙළකට සංවිධානාත්මක ව ගොඩ නැගී ඇති ආකාරය අගය කරයි. 				

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	ඉගැනුම් පල	විෂය අන්තර්ගතය	ඉරු මාර්ගෝපදේශයේ ස්ථියාකාරකම් අංකය	පෙළ පොත් පාඨමේ අංකය සහ නම	කාලීන ජේද ගණන
3.0 විවිධ ගක්ති ආකාර පදනම්පත සහ ගක්ති අතර අන්තර සම්බන්ධතා, ගක්ති පරිවර්තන ප්‍රයස්ත මට්ටමින් කාර්යක්ෂම ලෙස හා එලදායී ලෙස හාවිත කර බලයේ විශාලත්වය මතියි.	3.1 බලය හා සම්බන්ධ මූලික සංකල්ප හඳුනා ගනී.	<ul style="list-style-type: none"> • බලය මැනීමේ සම්මත ඒකකය N (නිවිතන්) බව ප්‍රකාශ කරයි. • නිවිතන් දිනු තරාදිය හාවිත කර බලයේ විශාලත්වය මතියි. • බලයට විශාලත්වයක්, දිගාවක් හා උපයෝගී ලක්ෂණයක් ඇති බව පෙන්වීම සඳහා සරල ක්‍රියාකාරකම් සිදු කරයි. • බලය දෙදික රාජියක් බව ප්‍රකාශ කරයි. • එදිනෙනා ජ්‍රීතයේදී වැඩ පහසු කර ගැනීමට බලයේ උපයෝගී ලක්ෂණය හා දිගාව උවිත ආකාරයට වෙනස් කළ හැකි බව පිළි ගනී (මෙම ඉගැනුම් පලය පැවරුමක් ඇසුරින් සම්පූර්ණ කරන්න). 	<ul style="list-style-type: none"> • බලය • විශාලත්වය • උපයෝගී ලක්ෂණය • රුපික නිරුපණය 	පිටු අංකය 22	4 බලය හා සම්බන්ධ මූලික සංකල්ප	4
3.2 එදිනෙදා කටයුතුවල දී සන ද්‍රව්‍ය මගින් ඇති කරන පිඩිනය එලදායී ව ප්‍රයෝගනට ගනී.		<ul style="list-style-type: none"> • එදිනෙදා අත්දැකීම් එදාහරණ ලෙස ගනීමින් පිඩිනය සංකල්පය පැහැදිලි කරයි.(මෙම ඉගැනුම් පලය පැවරුමක් ඇසුරින් සම්පූර්ණ කරන්න). • පිඩිනය කෙරෙහි බලය හා බලය ක්‍රියා කරන පෘෂ්ඨ වර්ග එලය බලපාන බව ප්‍රකාශ කරයි. • සන ද්‍රව්‍ය මගින් යෙදෙන පිඩිනය කෙරෙහි බලය බලපාන බව පෙන්වා දීම සඳහා උවිත යාකාරකම් කරයි. • සන ද්‍රව්‍ය මගින් යෙදෙන පිඩිනය කෙරෙහි බලය ක්‍රියාකරන පෘෂ්ඨයේ වර්ගේලය බලපාන බව පෙන්වාදීම සඳහා උවිත ක්‍රියාකාරකම් කරයි 	<ul style="list-style-type: none"> • පිඩිනය • පිඩිනය කෙරෙහි බලපාන සාධක • පිඩිනයේ ඒකක 	පිටු අංකය 24	5 සන ද්‍රව්‍ය මගින් ඇති කරන පිඩිනය	5

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	ඉගෙනුම් පල	විෂය අන්තර්ගතය	දැරු මාර්ගෝපදේශයේ ස්ථියාකාරකම් අංකය	පෙළ පොන් පාඨමේ අංකය සහ නාම	කාලීන ජ්‍යෙෂ්ඨ ගණනාව
		<ul style="list-style-type: none"> පීඩිනය සඳහා බලය හා බලය ක්‍රියාකරන පාළේයේ වර්ග එලය අතර සම්බන්ධතාවය ප්‍රකාශ කරයි. $\text{පීඩිනය } (P) = \frac{\text{අනිලම්බ බලය } (F)}{\text{වර්ගඑලය } (A)}$ <ul style="list-style-type: none"> පීඩිනය මැනීමේ සම්මත ඒකකය $\frac{N}{m^2}$ ලෙස $N m^{-2}$ හෙවත් පැස්කල් (Pa) බව ප්‍රකාශ කරයි. $P = \frac{F}{A}$ යන සම්බන්ධය යොදා ගනිමින් සරල ගැටලු විසඳුයි. පීඩිනය අඩු වැඩි කර ගැනීමට අවශ්‍ය වන අවස්ථාවලදී පීඩිනය කෙරෙහි බලපාන සාදක සූදුසු පරිදි වෙනස් කර භාවිත කළ හැකි බව පිළිගනියි. 				
සමස්ත එකතුව						39